

старац Јосиф Вагопедски

ПОКАЈАЊЕ

уз књиге ПОДВИГ, МАТИ ОСВЕЂЕЊА

Две безобзирне и дрске побуне, учинио је човек у својој немудрој историји. Прву такву побуну учинио је против свог Створитеља Бога, а другу против себе самога и своје природе.

Не постоји други начин спасења, осим једино искрене исповести, да би се васпоставило оно што је кроз ове две побуне изгубљено. Повратак Богу колико зависи од овога, колико је и у природним дисциплинама потребна строга и тачна вежба. Наше ослобађање од насиља безакоња, које нам је нашим лошим поступком наметнуто као друга природа, не може бити постигнуто без подвига. Ово је разлог, због кога је Отачки пут, и уопште строги подвиг, неопходан.

Ако се човек, свим својим силама не супротстави свом бесмисленом (= безаконном) стању, умире двоструком смрћу. Строгост подвижничких напора Отаца изражава исправљање несреће које је на нашу природу навукло одбацивање воље Божије.

Поврх свих правила природних закона, наша словесна природа има и једну другу обавезу. Да се уподоби и саобрази Господњем животу као своме обрасцу (= прототипу). Сва сведочанства о свеврлинском животу Господа нашег, имају за циљ наше усавршавање, како бисмо спознали делатни начин остварења наших дужности, пошто смо након пада запали у свецелосно отпадништво. А закон оздрављења, више од свега, налаже повратак и дужност љубави.

Иако нас наша потпуна кривица и одговорност, обавезују да осећамо колико смо дужни, живот у Христу нам открива, да се Бог и Спаситељ наш, по наша према нама као да смо Му равни.

Последица тога је да нас ни на шта не приморава силом. Сам говори: "Где сам ја, онде ће и слуга мој бити" (Јн. 12, 26), са претпоставком да Га слуга следи до краја "све до крста" (Уп. Мт. 16, 24). Они који примају спасење ово не треба да разумеју као какву метафору у некој причи, већ као пут обожења. Међутим то обожење у потпуности зависи од нашег настројења у животу, у коме, да бисмо обожење задобили, треба свагда да будемо свети.

Много пута је Отац, у светом Јеванђељу поновио и посведочио, да је Христос љубљени Син Његов. Међутим, Христос каже, да све оне који изврше вољу Оца, Отац љуби као и Сина Свога: "Не молим се пак само за њих (тј. само за Апостоле), него и за све оне који због речи њихове поверују у мене... и славу коју си ми дао ја сам дао њима... да позна свет да... да љубиш њих као што мене љубиш. Оче, хоћу да и они које си ми дао буду самном где сам ја, да гледају славу моју коју си ми дао... и ја им објавих име твоје и објавићу: да љубав којом ме љубиш у њима буде, и ја у њима" (Јн. 17, 20 - 26)

Овде ћемо поново подвући, ради оних који љубе сазнање, да се без подвига на главном месту, ништа не може исправити. Јер Бог је једна непроменљива и потврдна стварност. Бог свагда жели "да се сви људи спасу и дођу у познање истине" (1 Тим 2, 34). За једног човека, стварност је, међутим, безизлазна, и он може бити исцељен једино стрпљивим подвигом. Ето зашто је Црква у време прогона пронашла одшелништво и усамљеност. Слаб и склон ка злу, човек, немоћан да савлада садашње узроке због којих је у сталној борби, изабрао је да се одвоји од самих тих узрока.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

НЕДЕЉА ПО БОГОЈАВЉЕЊУ

Мт. 4, 12 - 17, зач. 8;

Еф. 4, 7 - 13; зач. 224.

преп. Теодосије Велики, блажени Михаил, Христа ради Јуродиви

архиепископ Аверкије Џорданвилски

ОКАМЕЊЕНА НЕОСЕТЉИВОСТ НАШЕГ ДОБА

мисли у недељу по Богојављењу

Господе, избави ме од сваког незнања и заборавности, и малодушности, и окамењене неосетљивости.

(Из вечерњих молитава пре спавања)

Да ли је сваком савременом хришћанину познато ово мољење великог Златоуста из молитава „пре спавања“?

Авај, по свој прилици, само малобројнима. А оно нам, међутим, тако живо објашњава много шта од оног што се збива у савременом свету. Зло савременог света све више расте и продубљује се управо оваквом повезаношћу: исправна незнање, затим заборавност, потом малодушност и најзад — ужасно стање душе — окамењена неосетљивост, у којој се налази већина савремених људи, сасвим удаљених од Бога, од Христа и од Његове истините Цркве и, услед тога, све више погружених у адски бездан, где више нема спасења. Све почиње од незнања, непознавања закона Божијег и упорног одсуства жеље да се чује и

извршава све што је заповедио сам Господ Бог у свом божанском откривењу. Ето зашто се сви савремени богоборци, који полажу право да буду руководиоци људских душа, тако окомљују на поучавање деце молитви и на предавање закона Божијег и боре против јавне, честите проповеди Речи Божије, тежећи да угасе у срцима људи светлост Христову која просвећује све, прогањају искрене, часне пастире, ућуткавајући их на све начине и настојећи да онемогуће њихов утицај на паству. Тиме се и објашњава то незнање — запањујућа духовна неукост својствена већини савремених људи који се чак, званично и формално, сматрају „хришћанима“. Они не знају ни црквене молитве, ни основне догмате своје вере, ни заповести Божије, ни свештену и црквену историју. У исто време, са необичном самоувереношћу и самопоуздањем, воле да суде и саветују о свему што се тиче наше вере и Цркве, а што уопште не знају и не разумеју. Ко-

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

лико зла доносе такви људи и себи самима и околини. Колико црквених смутњи и збрке каткад изазивају! Али још страшније је кад од таквог незнања пате и сами пастири, несмотрено, без одговарајућег припремања и неопходног проверавања, постављени на висину тог звања — на свећњак, да светле свима? Како они могу да светле ако су сами лишени светлости Христове и погружени у таму незнања?! Следећи ступањ је заборавност. Ко зна тај треба да се као огња боји заборављања закона Божијег, заборављања заповести Божијих и правила свете Цркве. Он треба непрестано да обнавља у свом сећању и свести све оно чему нас учи Господ у свом откривењу: да чита и поново чита Реч Божију, да чита и дубље прониче у величанствено учење светих отаца, да се поучава и духовно руководи узвишеним примерима истинског хришћанског живота из житија светих, која су некад била најомиљеније штиво наших побожних предака, али су сада сасвим занемарена и замењена читањем крајње глупих и развратних романа који на привлачан начин описују човечије греховне страсти, или политичких чланака у новинама и часописима који у већини случајева као у кривом огледалу представљају догађаје који се збивају у свету и погрешно тумаче њихов смисао у светлу повољном за њих (читаоце). Савремено политиканство, са својом одбојношћу према истинитој вери и Цркви, тако очигледно води човечанство ка зацарењу у

њему Христовог непријатеља — Антихриста, што само духовни слепац не може да види. А духовно слепи, које је лако заврбовати за службу Антихристу, баш и постају они који пате од незнања или заборавности. Наредни ступањ, од кога молимо Бога да нас избави, јесте — малодушност. Колико људи је она оборила са њихове моралне висине и лишила њиховог човечијег достојанства, окаљала их и изједначила са најтежим преступницима. Почнимо од Понтија Пилата. Знамо како је он штитио Господа од оптужби помамљених Јудеја који су тражили распеће Спаситеља света који је дошао у свет да спасе човека. Али пред крај је подлегао кобној малодушности и предао на крсну смрт Оног Кога је и сам сматрао праведником (Мт 27,24). Он је могао да прослави своје име, чак и да уђе у историју са светлим ореолом мученика за Христа, да Га је до краја заштитио од безумне јарости јудејских првосвештеника и старешина, али малодушност га је савладала и он се нашао међу целатима Господа. Колико неизмерног зла још и данас малодушност причињава људима, и онима који јој подлежу и онима који их окружују. Колико је из малодушности почињено злочина, издаја и вероломстава. Малодушан човек је непостојан, непоуздан у Сваком погледу, на њега се човек не може ослонити, у његову реч се не може поуздати. Данас је он једно, сутра друго. Да, тако је. Када види опасност од неке штете за себе, најмањи утицај са стране може да га нагна

да се коренито промени за трен ока: он је тада спреман да се успротиви чак и својим сопственим убеђењима и може да се одлучи на корак који нико до њега није очекивао. У основи овога је његово неприродно самољубље, на чију жртву је он кадар да принесе све на Свету: и интересе, и здравље, и живот мноштва других људи који од њега овако или Онако зависе, и све Свето чему се некада и сам поклањао, али које је сада спреман да презре и погази својим ногама, што и чини, на Све начине оправдавајући себе пред другима, чак и без гриже савести. Али Суд Божији је приправан, и пре или после неће одоцити да се изврши над таквим безумним самољупцем, за шта има много примера у историји. Сви ови пороци — и незнање, и заборавност, и малодушност као никад напредују у наше време, чак и међу људима који себе сматрају „хришћанима“ и зато природно изазивају свеопшту окамењену неосетљивост, која је тако карактеристична за наше зло доба. Како је то добро речено: окамењена неосетљивост! То је такво стање у коме човек као да постаје безосећајан, неосетљив према свему, као камен. А нарочито — неосетљив за Реч Божију, за истину Божију, за истину црквену, за све истински узвишено и Свето, ради чега вреди у свету живети и трудити се и пострадали, а, ако је потребно, и живот свој дати.

Авај, у наше доба већина људи уопште ничим није дирнута, само ако нису погођени њихови лични егоистички интереси. „Њих ничим нећеш дирнути“. Како су некада говорили код нас: „они су као

бездушни камен“ Па чак и добро чине другима само када у томе виде неку личну корист за себе или да се прославе, или да задобију популарност, или да у замену нешто за Себе стекну. Несебично добро не очекуј од њих. Они су Зато неспособни. нарочито страшно и погубно за душу је када човеком овладава окамењена неосетљивост према закону Божијем и истини црквеној, те Он тада лако постаје издајник и изневеритељ истините вере и Цркве, приносећи све то на жртву својој личној саможивој добробити, макар и под изговором разних племенитих наизглед лепих, али празних парола. У наше време на сваком кораку видимо многе примере за ово, а особито је страшно када нам такве примере дају неки пастири, па чак и они који веома високо стоје на црквеном свећњаку. Ето зашто се Оваплоћени Јединородни Син Божији, почињући Своју проповед човечијем роду кога је дошао да спасе, обратио најпре позивом. Покајте се, јер се приближило Царство небеско (Мт. 4,17). Ето зашто су и свети Оци Цркве тврдили да без покајања нема спасења. А покајање није ништа друго до савршена, потпуна и коренита промена свог унутарњег „ја“ од горег на боље, од зла на добро, а томе највише смета окамењена неосетљивост. Окамењена срца неспособна су да се стварно покају. Управо зато света Црква нас свакодневно и учи да молимо Бога: Господе, избави ме од сваког незнања и заборавности, и малодушности, и окамењене неосетљивости.